

**המכללה האקדמית נתניה
בית הספר למשפטים**

**ניתוח כלכלי של המשפט
סמסטר א' תשע"ב**

ד"ר אסנת יעקובי

מבחן – מועד א' (14/2/12)

משך הבחינה: 2 ו- 1/2 שעות

1. יש לכתוב בכתב יד קריא וברור. הכתיבה תעשה מצד אחד של הדף בלבד.
2. המבחן הוא בחומר פתוח וניתן להשתמש בכל חומר עזר, לרבות מחשבון.
3. יש לתכנן התשובות מראש. תשובה מבולבלת תגרע מהציון.
4. אורך התשובה לא יעלה על זה המצוין לצד השאלה.

שאלה 1 (70 נק') (אורך התשובה לא יעלה על עמוד אחד).

חשבו על הסיטואציה הנזיקית הפשוטה עבודה רק המזיק יכול לנקוט באמצעי זהירות בכדי להפחית את ההסתברות לנזק. אם תגרם התאונה, הנזק הוא 100. הנתונים מרוכזים בטבלה הבאה:

רמת זהירות	עלויות מיגון	הסתברות לתאונה	תוחלת הנזק	סה"כ עלות כוללת
ללא	0	80%	80	80
נמוכה	4	70%	70	74
בינונית	16	50%	50	66
גבוהה	30	40%	40	70

- א. מהי רמת הזהירות הרצויה מבחינה חברתית?
- ב. מהם משטרי האחריות הנזיקיים שמובילים לתוצאה היעילה? מדוע?
- ג. הניחו כעת כי בתי המשפט תמיד טועים וקובעים את רמת האחריות גבוה מרמת האחריות האופטימלית. כיצד משפיעה עובדה זו על יעילות משטרי האחריות שתיארתם?
- ד. הניחו, לחילופין, כי רק 50% מהניזוקים מגישים תביעה לגביית הנזק שנגרם להם. כיצד משפיע נתון זה על רמת המיגון שבה יבחר המזיק?
- ה. האם את/ה מסכים עם הקביעה כי בתאונות שבהן רק התנהגות המזיק משפיעה, קיים רק משטר אחריות אחד שבו עלויות ניהול ההליך בבית המשפט (למערכת האכיפה ולצדדים) הן נמוכות ולכן הוא משטר האחריות העדיף לתאונות מסוג זה? הסבר/י את השיקולים.

1. הניחו שבית המשפט רוצה להפעיל את נוסחת לרנד-הנד בכדי לקבוע האם המזיק התרשל. מהן שתי הדרכים בהן ניתן להפעיל נוסחה זו? ציינו/י את רמת המיגון שידרוש בית המשפט מהמזיק בכל אחת מהדרכים. איזו מדרכי החישוב תוביל לתוצאה היעילה? מדוע?

שאלה 2 (20 נק') (אורד התשובה לא יעלה על עמוד אחד).

בניסיון להוריד את רמת הרעש הנגרם עקב בנייה מאסיבית ושיפוצים בערים הגדולות, הובאה לוועדת הפנים ואיכות הסביבה בכנסת הצעה לתיקון החוק למניעת מפגעים תשכ"א-1961. חוק זה קובע בסעיף 2 שבו כי "לא יגרם אדם לרעש חזק או בלתי סביר, מכל מקור שהוא, אם הוא מפריע, או עשוי להפריע, לאדם המצוי בקרבת מקום או לעוברים ושבים".

במסגרת הכנת התיקון לחוק לקריאה שנייה בכנסת, מתלבטים חברי הוועדה בין שני סוגים של סעדים אזרחיים: להגביל את זכותו של הנפגע מהמטרד לתביעת פיצויים על הנזק שנגרם לו לבין מתן זכות לנפגע מהמטרד לקבל צו מניעה מידי לעצירת המטרד.

התייחסו/י לכל אחת מהאפשרויות מבחינת יתרונותיה וחסרונותיה.

שאלה 3 (10 נק') (אורד התשובה לא יעלה על חצי עמוד)

בד"נ 20/82 אדרס חמרי בניין בע"מ נ' הרלו אנד ג'ונס פ"ד מ"ב (1) 221, 237 קובע בית המשפט העליון כי בישראל תרופת האכיפה היא הסעד הראשון במעלה המוקנה לנפגע מהפרת החוזה. זאת בניגוד לתפיסת המשפט המקובל (אנגליה וארצות הברית) לפיה הנפגע מההפרה זכאי על פי רוב רק לתרופת פיצויי צפיות אם החוזה נגדו הופר. בית המשפט אומר כי:

בגישה החוזית האמורה "יש בכדי להרתיע צד מלהפר את התחייבויותיו... היא אמנם מנוגדת לאסכולה הכלכלית של המשפט, אך תפיסתה של אסכולה זו מתעלמת, לענייננו, מהעובדה שמדובר בבני אדם בעלי תחושה מוסרית ולא ברובוטים".

האומנם מתן זכאות לנפגע מההפרה לתבוע את אכיפת החוזה אינה יעילה? הסבר בתשובתך מהי יעילות בהקשר למאורעות משבשים בחוזה, מהי אמת המידה בה היא נמדדת וכיצד תרופת האכיפה משפיעה על השגת התוצאה היעילה.

ב ה צ ל ח ה !!!

